

la

núm. 194

L'INSTITUT AGRÍCOLA

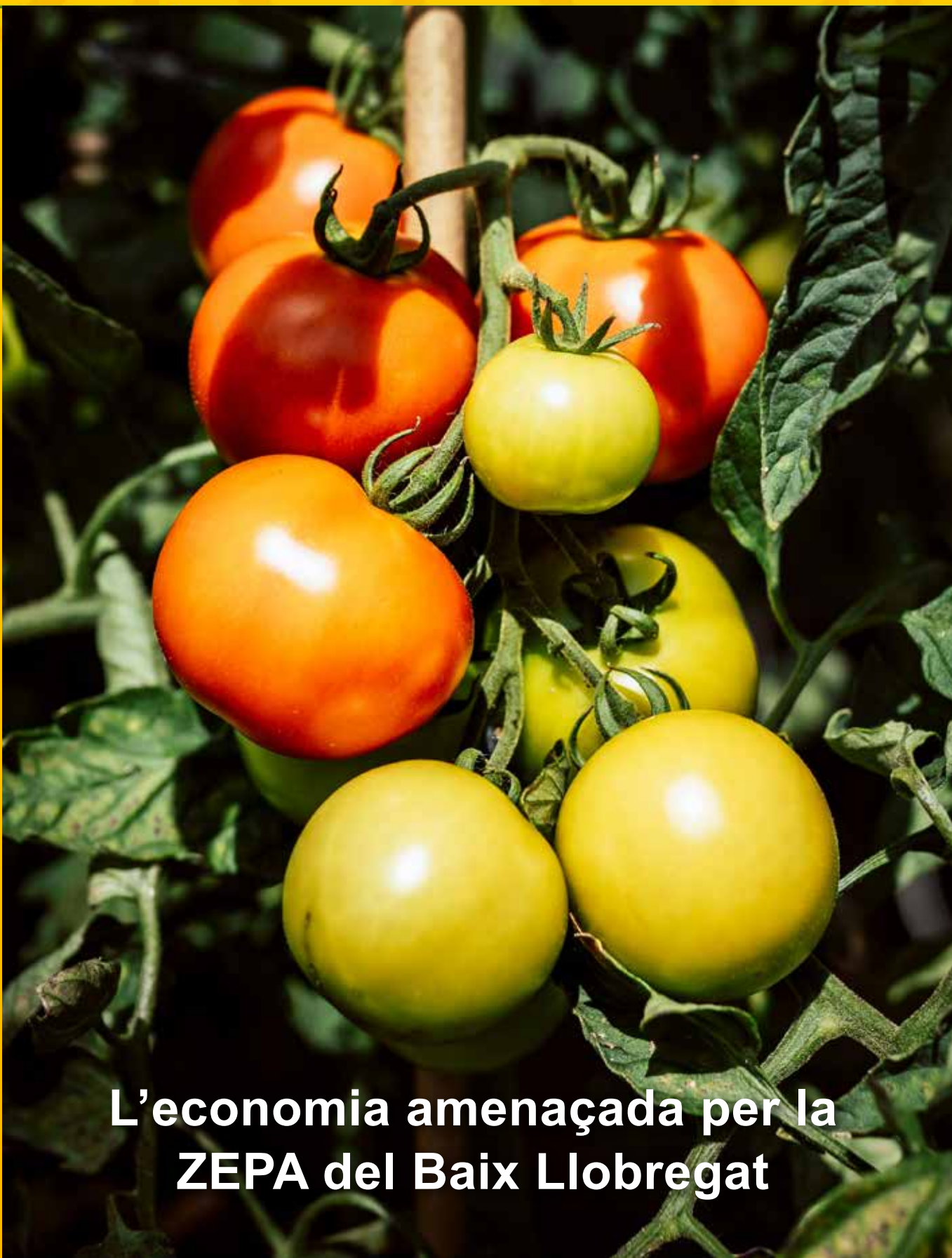
Drecera

Juliol-Agost 2022

Revista de la Patronal Agrària de Catalunya fundada el 1851

5€

www.institutagricola.org

**L'economia amenaçada per la
ZEPA del Baix Llobregat**

L'INSTITUT AGRÍCOLA

Associació d'Empresaris Agraris
Fundat l'any 1851

es
ano
nals

4 GEOPOLÍTICA AGRÀRIA

Com Israel ha estat capaç de superar l'escassetat d'aigua

8 FORESTAL

El futur de l'economia és la gestió forestal

12 OPINIÓ

La sequia, otro problema económico para España, por Javier Santacruz

14 EMPRESA

Per a Foment, la indústria agroalimentari i l'agricultura són un pilar estratègic

18 TERRITORI

L'Institut Agrícola adveteix que el pla d'ampliació de la ZEPA del Baix Llobregat provocarà una multa milionària de la CE

20 RECULL DE PREMSA

Revista de Foment/Fepime: Entrevista a Baldi Ros

24 LLIBRES

*Estructura econòmica d'Espanya.
Ramon Tamames i Antonio Rueda*

25 EMPRESA

Pimera vinya de la península Ibèrica plantada amb ceps de 80 cm. a l'Alt Penedès

26 ECONOMIA

L'Institut Agrícola signa el manifest de suport a l'Agroparc Penedès

La política empobridora del decreixement

Polítics i teòrics de la gestió del territori pretenen convertir aquesta gestió en un instrument de control de les activitats econòmiques i de desenvolupament territorial en diferents zones del país. I ho fan sota la premissa del decreixement i estan convençuts que això resoldrà els problemes de les zones rurals i agràries. Un error que ens porta directes a l'empobriment; primer del territori afectat però a posteriori de tot Catalunya.

D'aquesta política empobridora en tenim diferents exemples: energia, aigua, política agrària... Però ens centrarem en dos. El primer és el cas del Segarra-Garrigues, on una denúncia poc fonamentada, fa perdre 40.000 ha de regadiu per declaració de ZEPA, dins un projecte global de 80.000 ha. Una inversió parcialment perduda, malbaratament de cabals públics i la pèrdua d'oportunitat de produir en condicions amb regadiu.

La Generalitat per tal de tancar el procediment, ha renunciat al regadiu de més de 40.000 ha, per no fer plans de gestió i estudis ambientals que farien possible la cohabitació de protecció mediambiental i d'una agricultura moderna i sostenible. El Govern aposta pel decreixement i no lluita per la creació de riquesa.

Un altre exemple flagrant d'apostar pel decreixement és el Delta del Llobregat, un espai natural, degradat per manca de gestió i de no invertir.

Aquesta situació es posa de manifest amb la denúncia de Depana que provoca una "Carta d'Emplaçament" que posa de manifest quin són els incompliments a resoldre.

La Generalitat pretén imposar una ampliació de la zona ZEPA (més de 1.000 ha) que, en cap cas, és una demanda de la CE, i no atendre un dels aspectes fonamentals que la Comissió SÍ demana: gestionar correctament l'actual ZEPA(900 ha) que durant més de 20 anys no ha estat gestionada i s'ha deteriorat l'estat de l'espai perdent biodiversitat.

El Govern ha decidit NO complir la demanda de la Comissió Europea i per tant s'arrisca a ser multat i declarar una ZEPA dins una zona agrícola que no únicament no resoldrà la infracció, sinó que encara empitjorarà la situació de deteriorament.

Aquesta decisió irresponsable del Govern es fa a esquenes de les parts interessades del territori: sector econòmic, patronals i ajuntaments. El més greu és que la Consellera ens ha mentit a tots. Es va comprometre a no treure a exposició pública la proposta fins després de consultar les parts interessades. Però a més, la proposta que treu és diferent de la que ens va presentar i, a més, sense criteri científic i tècnic que avalu aquesta decisió.

Decisió que, a més de no resoldre el procediment d'infracció de no aconseguir la millora de l'actual espai, condemna l'economia de la comarca. Perjudica el desenvolupament de la zona, no resol la inundabilitat que perjudica tant a l'actual espai natural com a les empreses agràries. En resum, una política empobridora de decreixement que no resol la situació de l'espai natural i condiciona l'espai agrícola.

Informes tècnics qualificats afirmen que l'ampliació de la ZEPA és l'únic que no s'ha de fer si realment el què es pretén és resoldre el mal estat de l'actual espai.

Els estudis tècnics recomanen un Pla de Gestió per a l'actual ZEPA. Un pla de resolució de la inundabilitat i també avançar amb el Hub Agroalimentari. Tot això en equilibri amb la sostenibilitat de l'actual espai natural. Per tant, l'ampliació de la ZEPA no resol la degradació de l'actual espai i no tanca el procediment d'infracció de la Comissió Europea.

La sortida a informació pública en un mes d'agost atenta a la seguretat jurídica i posa de manifest la mala praxis d'uns polítics que no respecten als ciutadans. Per totes aquestes raons i, sobretot per ètica, s'hauria de retirar aquesta proposta.

la Drecera

Director:

Josep Maria Majó

Redacció, Administració i Publicitat:

Plaça Sant Josep Oriol, 4 -Barcelona 08002

Tel. 93 301 16 36

Fax. 93 317 30 05

E-mail: info@institutagricola.org

www.ladrecera.com

Impressió:

OFFSET INFANTA

Suscripció anual:

30 euros

Dipòsit Legal:

B - 23.784 - 1993

Associada a l':

LA DRECERA expressa la seva opinió mitjançant l'Editorial. Les informacions i opinions expressades en els articles signats són d'exclusiva responsabilitat dels seus autors.

A.P.P.E.C

ASSOCIACIÓ

DE PUBLICACIONS

PERIÒDIQUES

EN CATALA

■ ■ ■ ■ ■

Amb la necessitat com a impuls i la innovació com a mitjà, el país ha aconseguit convertir-se en una de les grans potències mundials en tecnologia hídrica.

Per aconseguir-ho, es va haver de centrar en un enfocament integral del problema per aprofitar al màxim el potencial hídric.

Com Israel ha estat capaç de superar l'escassetat d'aigua

QUÈ PODEM APRENDRE D'ISRAEL?

A finals dels anys 20 els economistes que assessoraven el govern britànic que, en aquell moment era qui controlava aquest territori, van afirmar que la immigració de més jueus a Palestina no era sostenible. I ho era perquè segons els seus càlculs els recursos hídrics eren tan limitats que era impossible que poguessin viure més de 2 milions de persones. El cas és que des d'aquell precís moment les organitzacions jueves de la zona van entendre que el futur passava per augmentar els recursos hídrics. Havien de trobar aigua tant sí com no per als camps de cultiu, per als nous colons que poguessin arribar i per poder construir un nou Israel.

Però hi havia un problema: la majoria del país era àrid i desèrtic. Els recursos hídrics es concentraven al nord, però els jueus estaven establint-se majoritàriament al voltant de la nova gran ciutat de la regió de Tel Aviv situada al centre del país. Així que, per resoldre aquest embolic després de la publicació de l'informe britànic el 1939, li van encarregar a un dels enginyers hidràulics més prestigiosos del país, **Simcha Blass** – un immigrant polonès – que dissenyés un pla hídric. Ni més ni menys el pla que havia de garantir el futur d'Israel.

UN PLA DE 3 FASES

Simcha Blass va dissenyar un pla de 3 fases. El pla que es va desenvolupar durant dècades i que va fer possible l'enlairament demogràfic d'Israel.

1a fase: Extracció d'aigua mitjançant perforacions profundes. Blass estava convençut que al subsòl d'Israel, fins i tot a zones tan àrides com el **desert del Neguev**, hi havia aigua, així que es va proposar trobar-la per abastir nous establiments agrícoles. És clar que, fins i tot de tenir èxit aquesta operació, no n'hi hauria prou. El país havia d'aprofitar fins a la darrera gota que estigués disponible. És a dir, havia d'aconseguir traslladar l'aigua des d'on era relativament abundant fins on calia. Exactament per això les dues fases següents van respondre a aquesta idea.

La 2a fase tenia com a objectiu **bombar aigua des del riu Jordan -el riu més important de la regió- fins al sud-est** arribant ins al desert del Neguev, una zona inhabitada on els nous colons podrien instal·lar-se i fer créixer els seus camps de cultiu.

Però amb molta diferència la part més important del pla va ser **la 3a fase: la construcció de l'Aqüeducte Nacional**. Parlem d'un enorme transvasament de més de 100 km que havia de traslladar aigua des del nord del país, especialment des del **mar de Galilea** -el llac d'aigua dolça més gran del país - fins on calgués, connectant a més els recursos desenvolupats a les fases anteriors.

En altres paraules, el que Simcha Blass va proposar va ser un **pla d'inversió enorme per construir les artèries d'Israel**. Això és, un enorme sistema hídic que aconseguís garantir l'accés a l'aigua dolça al llarg de tot el país. Si alguna cosa estava clara era que posar en marxa aquest pla era una cosa molt urgent.

EL NOU ESTAT

El dia de la declaració d'independència de l'Estat hebreu (14 de maig del 1948), Israel tenia 806.000 habitants. Pràcticament en els tres anys següents van arribar 700.000 persones més. Evidentment, la major part procedents d'Europa. Per atendre, de sobte, tantes persones, alimentar-les i aconseguir que trobessin una feina per subsistir, calia molta aigua. D'aquesta manera les restriccions d'aigua es van tornar cada vegada més exigents i posar en marxa el pla de Simcha Blass era una d'e màxima urgència.

El problema és que calien molts diners i no estem parlant d'un país precisament ric aleshores. Els pocs recursos del país anaven a parar a la seguretat i la defensa. El Primer ministre del país va prendre una de les decisions més polèmiques de tota la història d'Israel. Una decisió que va poder acabar desembocant en un conflicte civil.

Al començament de la dècada dels 50 **Ben Gurion** va acceptar signar "un acord de reparació" amb la república Federal Alemanya de **Konrad Adenauer**. Un acord pel qual l'Estat d'Israel rebia una indemnització de 3.000 milions de marcs com a compensació pels crims nazis i el robatori i la destrucció de propietats jueves durant els temps del tercer Reich. Va ser una cosa

tremendament impopular. Acceptar una compensació per tantíssim dolor? Molts israelians van interpretar que s'estava mercantilitzant amb el dolor. Hi va haver protestes, manifestacions etc. Al final la **Knesset**, el Parlament israelià va aprovar l'acord per només dos vots de diferència.

Malgrat tot, ja hi havia diners. El transvasament del riu Jordan es va completar el 1955 i durant els anys següents el país es va posar literalment "potes enlaire". L'aqüeducte nacional va suposar construir canonades, canals i petits embassaments per tota la geografia nacional. La pròpia xarxa principal havia de ser bàsicament subterrània i capaç de suportar qualsevol atac que es pogués produir. Van treballar milers i milers de persones en aquesta immensa obra i la despesa per càpita va ser més gran que el mateix Canal de Panamà. Però finalment el 1964 l'aqüeducte nacional va ser una realitat. El subministrament d'aigua estava, per fi, garantit a tot el país.

Sense aquesta obra immensa podem dir que l'enorme creixement econòmic i demogràfic que Israel ha experimentat no hagués estat possible. Ara bé, avui Israel té més de 9 milions d'habitants i una economia moderna, així que calia fer-ne més, molt més.

ISRAEL NECESSITA MÉS AIGUA . UNA NOVA REVOLUCIÓ

Amb el començament del segle XXI, els problemes amb el subministrament de l'aigua van tornar a estar una vegada més sobre la taula. I va ser aquí quan es va engegar tota una nova revolució.

El 2006 es va prendre la decisió de transferir la gestió del sistema de l'aigua des del nivell polític al nivell tecnocràtic. Els polítics deixen d'estar al capdavant i es va crear l'**Autoritat de l'Aigua d'Israel**. Una agència quina missió és gestionar el sistema de forma professional. L'any 2008 l'Autoritat de l'Aigua va prendre una decisió molt controvertida. Tothom hauria de pagar el cost real que costava subministrar-li aigua. Fins aquell moment, tal com passa a la major part de països del món, el preu de l'aigua estava subvencionat pel govern.

La mesura tenia dos objectius molt clars: **impulsar l'estalvi d'aigua i incrementar els ingressos per poder construir més infraestructures i millorar-ne**

el manteniment. Però això no va ser-ho tot. Aquesta agència també va retirar als ajuntaments el control de la distribució de l'aigua i la gestió de les aigües residuals. A canvi, va crear un sistema de 55 empreses municipals que havien de funcionar amb criteris de mercat per gestionar tota la xarxa. Els diners recaptats ja no anirien als pressupostos municipals sinó a la millora del sistema com ara evitar les fuites d'aigua de les canonades que a moltes ciutats suposa perdre més del 30% de tota l'aigua. A Israel està molt per sota del 10%. Si un alcalde vol regar els parcs municipals ja no té aigua gratuïta per fer-ho, ha de pagar el preu real.

La mesura va ser un complet i rotund èxit. Sense haver de limitar el subministrament, el consum d'aigua residencial pública i privada va caure gairebé un 20% a tot el país. Per exemple, als parcs i jardins es van substituir plantes per altres millor adaptades a la zona que consumien menys aigua. I a l'agricultura, va passar el mateix.

INNOVACIÓ - A L'ENGINY HI HA LA CLAU

Per impulsar la innovació en matèria de l'aigua el govern va impulsar plans de suport en la inversió a la innovació d'aquestes empreses convertint les ciutats israelianes en autèntics laboratoris de l'aigua. Les empreses competeixen pels fons alhora que les seves innovacions els permeten millorar els fulls de resultats. I així és com es va vèncer novament la sequera els primers anys d'aquest segle XXI.

Però aquí no s'acaba perquè una cosa és evitar la sequera i una altra molt diferent és disposar de tota l'aigua que es vulgui i convertir-la en un gran negoci. I això és el que Israel ha aconseguit.

Israel és conegut per la innovació en el cas de l'aigua. Especialment en el camp de l'agricultura que consumeix el 55% de tot el consum de l'aigua d'Israel. I és en aquest país on es va produir una de les revolucions més grans d'aquesta dècada, el **reg per degoteig**: tècnica que permet estalviar fins al 60% de l'aigua alhora que millora el rendiment dels cultius. Consisteix a regar una planta gota a gota directament a l'arrel.

En els darrers anys ha estat millorat pel fertirreg (reg per degoteig en què s'inclou fertilitzants) i fins i tot el nutrirreg . En aquest cas, mitjançant el reg per degoteig se li subministra a la planta el què necessita per créixer. Amb el nutrirreg els cultius creixen a qualsevol lloc. La sorra del desert es pot utilitzar per mantenir la planta al seu lloc i l'aigua amb nutrients és administrada pel reg per degoteig que s'encarrega de la resta.

Fins i tot ara estan introduint diminuts dispositius que es col·loquen a les arrels i detecten quan cal regar exactament la planta. Totes aquestes tecnologies han estat desenvolupades per empreses israelianes.

Un altre camp en què els israelians són especialment bons és en les llavors tant les tradicionals com les modificades genèticament. Cosa que els ha permès reduir el consum de l'aigua de cada planta. Fins i tot han desenvolupat llavors que es poden regar amb aigua lleugerament salada com és l'aigua salobre que és una aigua que existeix al subsòl de tot l'Orient Mitjà però que sempre es va pensar que no valia. A Israel ens podem trobar amb melons, síndries, pebrots, tomàquets, albergínies i tota mena d'hortalisses i fruita que són regades amb una barreja d'aigua dolça i salada.

Desierto Néguev a Israel

Vista aèria de la planta dessalinitzadora més gran del món a Hadera a Israel.

ENCARA HI HA MÉS

Al costat de la infraestructura hídrica lligada a l'aqüeducte nacional, en els darrers anys aquest país ha desenvolupat una infraestructura per repartir les aigües residuals depurades per tot el país, de manera que ni més ni menys que el 85% de totes elles es reutilitzen per a l'agricultura i també per regar per exemple, parcs i camps de golf. No hi ha res semblant a la resta del món.

Israel també ha esdevingut un dels líders mundials de la **dessalinització**. De fet, una de les plantes més grans per volum i eficàcia de tot el planeta es troba precisament a l'entorn de Tel Aviv, la planta **Sorek** que és capaç de processar més de 600 milions de litres d'aigua al dia. I així és Israel ha anat vençant les sequeres que porten assotant aquesta regió del món des de fa mil·lennis.

Israel és un país enclavat en terreny sec i àrid però avui té tot el subministrament d'aigua que pugui necessitar. Fins i tot li subministra aigua a Palestina i Jordània. Tot ho ha aconseguit mitjançant enginyeria, innovació i també el sistema de tarificació. Un bon exemple.

EL FUTUR DE L'ECONOMIA ÉS LA GESTIÓ FORESTAL

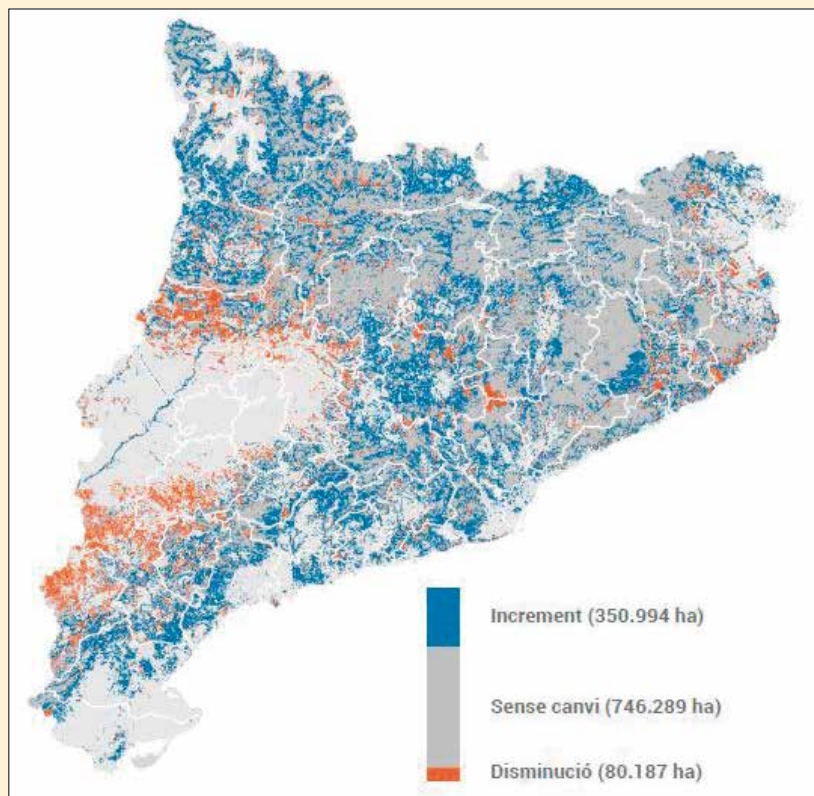
I si talem 270.000 hectàrees de bosc i resulta que millorem el Medi?

Pot semblar provocador i agosarat, però se'ns dubte és una proposta raonada que neix de l'estudi de l'informe de l'Estat de la Natura a Catalunya 2020 publicat el passat més de juny per la Conselleria d'Acció Climàtica.

Segons les dades de l'estudi, a Catalunya en els darrers 20 anys (1997-2017), s'han produït els següents canvis substancials en els usos del sòl:

- Sol d'us agrari: - 90.090 ha
- Sol d'us forestal: + 270.807 ha i 746.289 ha "sense canvi"
- Sol d'us urbà: + 80.233 ha

Canvis en els usos del sòl a Catalunya entre 1997 i 2017

És evident que Catalunya no ha guanyat terreny al mar per la qual cosa cal aclarir que bona part de la superfície forestal s'ha guanyat no només a expeses de sòl agrari que ha quedat en desús, sinó també de molta superfície antigament dedicada a activitats de pastura.

La dada (1.107.283 ha totals), tot i ser rellevant i procedir del CREAM i el mapa de Cobertes i Usos del Sol, possiblement tingui que revisar-se a l'alça, ja que amb les mateixes dades la web de l'Observatori Forestal (depenent del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya) ens apunta que la superfície arbrada de bosc a Catalunya son 1.331.906 ha i això ja suposaria un biaix de més del 15%

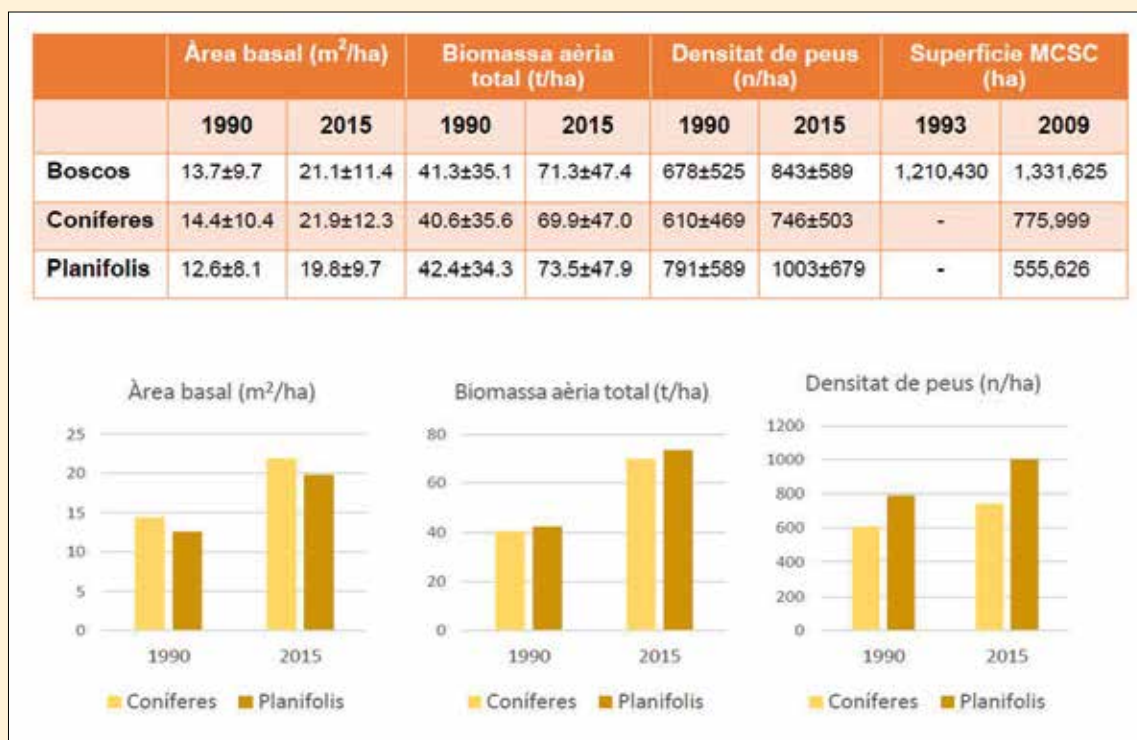
Font: CREAM i Departament de Geografia de la UAB-GRUMETS (2020)

L'informe, també indica que hi ha 746.289 ha forestals "Sense Canvi" ... Res més lluny de la realitat ja que si una cosa s'ha modificat els darrers 20 anys és la quantitat de biomassa que s'acumula a les nostres forests, arribant a nivells de risc que superen les possibilitats d'extinció amb mitjans aeris en moltes zones.

Novament un informe oficial*, aquest cop de l'Oficina de Canvi Climàtic ens indica que **els boscos han augmentat en un 24% la seva densitat** els darrers 25 anys arribant a una mitjana de 843 peus/ha. **Ara tenim un 73% més de biomassa aèria acumulada** i 54% més d'àrea basal.

Canvis en les variables d'estructura del bosc entre 1990 i 2015 per planifolis i coníferes

Valors mitjans i desviació estàndars de les principals variables estructurals del bosc al 1990 i al 2014: àrea basal (m^2/ha), biomassa aèria total (t/ha) i densitat de peus (n/ha). La darrera columna correspon a l'increment de la superfície de bosc (ha) entre el MCSC 1993 i el MCSC 2009.

*Font: Estudi: Canvis dels serveis ecosistèmics dels boscos de Catalunya al llarg dels darrers 25 anys (Període 1990-2014)

Segons l'Observatori Forestal a Catalunya el 68.30% de la superfície forestal no està planificada, un fet que apunta a un dèficit rellevant en la gestió i un fet que afavoreix aquest increment de la superfície forestal i de la biomassa forestal acumulada dels darrers 20 anys.

Les causes de la manca d'activitat

Apuntaríem els sospitosos habituals, nul·la o baixa rendibilitat, despoblament, manca de ma d'obra qualificada i **molt especialment una legislació que sovint dificulta qualsevol activitat al medi natural tant per les prohibicions com pels sobre costos que genera, com pels creuaments normatius que tot sovint creen contradiccions burocràtiques i terminis impossibles.**

LES CONSEQÜÈNCIES DE NO FER RES I PROMOURE “L'EVOLUCIÓ NATURAL”

Primerament, estarien les socials, ja que es genera un cercle viciós on la disminució de l'activitat industrial i econòmica a les zones rurals és una de les principals causes del despoblament i pèrdua de ma d'obra qualificada.

En segon lloc, i de forma molt rellevant, tenim la pèrdua d'oportunitats derivada de manca de gestió de les nostres forests. En aquest cas és molt interessant veure com s'encara aquesta qüestió en d'altres països europeus.

Descobrim que, tot i que els incendis i els recursos públics associats a evitar-los per a molts d'altres països és un tema menor, no succeeix el mateix amb la gestió forestal i del seu ecosistema.

A la major part del nord d'Europa les taxes d'aprofitament del bosc són molt més elevades, i entre d'altres coses perquè mai s'ha perdut l'aprofitament per fusta de construcció i per al seu ús energètic renovable. Tenen de fet el concepte de Bioeconomia molt arrelat al seu ADN.

Ara be, la rendibilitat del bosc també és escassa i cerquen de forma conjunta nous desenvolupaments industrials per esdevenir proveïdors de matèries primeres industrials substituïdes del plàstic i altres materials provinents d'hidrocarburs fòssils.

No són noves les notícies que ens parlen de biorefineries per crear bioplàstics, dissolvents i d'altres components químics d'utilitat per a la indústria, a l'igual que l'impuls decidit a la fabricació de teixits a partir de cel·lulosa (aspien a la substitució del polièster) amb l'aplicació de noves tecnologies de baix consum

d'aigua. Aquests serien de fet, alguns dels exemples més punters que en tot cas sempre tenen en comú l'aposta decidida dels seus governants **per l'impuls de l'activitat econòmica a les zones rurals i forestals i per la cerca constant de sinergies amb la resta de sectors industrials.**

A Catalunya tenim el potencial per assolir totes aquestes sinergies i desenvolupaments. De fet, les nostres reserves de biomassa haurien de suposar una oportunitat immillorable per a l'atracció de talent i nous desenvolupaments industrials, però ens manca la voluntat decidida d'abordar els canvis legislatius necessaris per fer-ho possible i la valentia de reconèixer que potser si talem més de 200.000 ha i ens decidim a gestionar de forma decidida la biomassa de les zones protegides en realitat estem millorant el medi natural i alhora contribuint a tenir un món rural molt més actiu econòmicament i socialment.

En darrer lloc, també tenim les conseqüències associades a la biodiversitat que es vol preservar i que de retruc també en resulta directament malmesa, i en aquest sentit cal ser curós amb les múltiples vessants de la qüestió que cal analitzar:

- 1) No hi ha major pèrdua de biodiversitat que la derivada dels incendis catastròfics, i en aquest sentit tota acció que disminueixi el risc cal ser avaluada com una millora pel medi natural. La inversió infinita en mitjans d'extinció és inviable i cal emprendre accions decidides per reduir l'excés de biomassa que acumulen les masses forestals a Catalunya.
- 2) L'increment constant de les masses forestals, tant en dimensió, com en densitat i envergadura, particularment a les àrees de capçalera dels rius,

comporta que molts recursos hídrics no arribin com abans als nostres pantans, afavorint l'escassetat de recursos hídrics a les poblacions i als ecosistemes naturals.

Aquest fet, juntament amb períodes de reducció de precipitacions i l'increment poblacional de la zona costanera comporta una major pressió sobre els recursos hídrics que, malauradament, es tradueix també en una major pressió sobre els sectors urbans, industrials i agroalimentaris, i que avui cobrim parcialment amb una dessalinització amb un alt cost energètic associat, i una pressió a l'alça sobre el cost del cicle de l'aigua.

- 3) La pèrdua d'espais oberts, - *atès les 270.000 ha de bosc han sortit d'espais majoritàriament oberts com ara pastures i conreus* -, són de fet els "habitats en declivi" i de la mateixa forma les espècies que s'hi associen. En aquest sentit, el resultat de la manca d'aquests espais oberts per espècies com l'Àliga Cuabarrada, ocasiona que recorri als espais alternatius que hi pot trobar com ara el que queda després d'un incendi (ho recull l'informe de la Generalitat), però també altres àrees noves o en indrets menys propicis on cal desenvolupar projectes que es veuen inevitablement paralitzats o retardats.

- 1) Un punt controvertit és la pèrdua de pol·linitzadors (principalment papallones) que indica l'informe tot apuntant com a principal causa l'increment de l'ús de productes plaguicides.
- Cal indicar que aquesta davallada també està directament associada a la pèrdua de habitats, particularment pastures i zones agrícoles ... i en aquest sentit el balanç catastrofista que tot sovint s'esgrimeix en relació a la major adquisició i ús de productes fitosanitaris no respondria a la realitat. Cal saber que els productes emprats a dia d'avui són en regla general molt més específics i menys tòxics, i requereixen tot sovint de més aplicacions donat que per regla general no són tan efectius com molts dels productes que a dia d'avui estan prohibits, però que resultaven extremadament eficaços vers les plagues.
- Addicionalment podem afegir que el 10% de la superfície cultivada a Catalunya és ecològica, per el que amb les xifres a la mà, manca de tot sentit imputar la baixada de biodiversitat a l'ús actual dels fitosanitaris en detriment de la pèrdua progressiva de la superfície de agrària i de pastura.

Propostes de futur

A dia d'avui, s'ha fet evident que cal impulsar de forma decidida la col·laboració públic-privat si es vol incentivar els usos de la forest i revertir la situació actual, que any rere any empitjora.

En aquests moments els productes del bosc s'han revaloritzat força, - *fruit de la guerra amb Ucraïna* -, però a casa nostra ni tan sols tenim suficient gent formada per treballar al bosc. Es tracta d'un clar nínxol d'ocupació que a més té el potencial d'incidir sobre el despoblament.

Cal aplicar-hi polítiques actives d'ocupació juntament amb un pla per al reassentament de la població a les zones rurals, on paradoxalment sovint no hi ha ni habitatges disponibles.

Alhora, és de vital importància una política de foment i captació industrial per als nous desenvolupaments que impulsa la Bioeconomia. Entre d'altres, i a banda dels sectors de la fusta i construcció, cal apostar pel desenvolupament de línies de biorefinat i bioproductes que a Catalunya suposin no només un nou impuls a l'economia rural, sinó també un factor de guany de competitivitat per a la resta d'indústries que depenen d'aquestes matèries primeres, al temps que ara sí, ens preocupem d'impactar en el medi tot millorant-lo.

La economí española es la que más pérdidas sufrirá en la UE en un escenario de sequía y aumento de temperatura con daños para el sector agroalimentario

LA SEQUÍA, OTRO PROBLEMA ECONÓMICO PARA ESPAÑA

Por Javier Santacruz Economista y Analista Financiero
Jefe del Servicio de Estudios del Institut Agrícola

La subida intensa de las temperaturas en este verano, combinada con una reducción drástica de los volúmenes de precipitación, ha consolidado una situación de sequía que en varios puntos de España es particularmente alarmante.

Como sucede por la propia naturaleza de este tipo de fenómenos climatológicos, existen múltiples precedentes a lo largo de las décadas pasadas y nos permite establecer ciertas comparativas para **evaluar los efectos económicos de la sequía**.

En términos globales, según los cálculos realizados por la Agencia Europea del Medioambiente, entre 1980 y 2017, las pérdidas asociadas a la sequía y las olas de calor ascienden a 103.000 millones de euros en la Unión Europea, de las cuales sólo la sequía del año 2003 supone 16.760 millones de euros.

Antes de profundizar más en esta cuestión, conviene tener en cuenta que en los próximos años está aumentando la probabilidad de tener con **más frecuencia e intensidad episodios consecutivos de sequías e inundaciones**, para los cuales no estamos suficientemente preparados. Especialmente, los países del sur y oeste de Europa requieren de una preparación especial

por estar sometidos ya de base a climas más áridos y secos de influencia mediterránea.

Una sequía cada vez más presente y de forma intermitente durante el año supone, por un lado, una **destrucción permanente del potencial de producción agroalimentaria**, la cual tiene que ser parcheada a corto plazo con un uso más intensivo de abonos nitrogenados, tratamientos fitosanitarios para el control de plagas y regadío intensivo.

En los casos en los que no se pueda intensificar estas palancas, la actividad primaria y transformadora debe reconvertirse hacia **producciones más resistentes a la falta de pluviometría**, pero que en la mayor parte de los casos es un cultivo con una menor productividad (en cultivos de secano como pastos, forrajes, algunas clases de oleaginosas y otras plantas de origen tropical que no requieren de mucha agua).

Varios artículos recientes estiman **hasta en un 10% la caída de la producción agrícola** bajo un escenario de incremento de temperaturas de 4°C (Naumann et al., *Nature Climate Change*, 2021). Sin embargo, no estamos hablando de un futuro más o menos probable, sino de una realidad que se ha adelantado.

No estamos hablando de un futuro más o menos probable, sino de una realidad que se ha adelantado. Así, la falta de preparación de los sistemas de cultivo predominantes en España, de más incentivos a la innovación en las técnicas y la ausencia de un marco institucional favorable (no hay coordinación y conexión entre los mercados locales, múltiples asimetrías y regulación contradictoria y dispar), llevan inexorablemente a la **sobreexplotación de los recursos especialmente tensionados** como es el caso del agua y las tierras de calidad.

Precisamente, por otro lado, **la materia prima más dañada es el agua**. La ausencia de una visión basada verdaderamente en el ciclo integral lleva a los reguladores y grupos de presión a plantear cuestiones absurdas como el enfrentamiento entre el uso para riego, para uso industrial y para consumo humano, llegando incluso al extremo delirante como el que ha ocurrido este verano con la falta de hielo en los lineales de alimentación.

Dado que **el agua se gobierna de, al menos, 1.700 formas diferentes** sin una mínima integración y coordinación entre sí (es el número aproximado de entes que tienen competencias en materia de aguas en baja, alta, captación, distribución, tratamiento y saneamiento), el resultado no puede ser otro que el mismo de siempre: ante una sequía, se opta por los cortes de suministro sin coherencia ni consistencia.

Ante una sequía, se opta por los cortes de suministro sin coherencia ni consistencia. Esta es la realidad que hace a **España particularmente vulnerable frente a sequías prolongadas**, continuando en los puestos de cabeza de los costes económicos a nivel europeo.

Tomando los cálculos realizados en un estudio realizado por el JRC de la Comisión Europea (Joint Research Centre) en 2020, una sequía continuada en el tiempo asociada a un incremento de 3°C de la temperatura media **provocará pérdidas anuales de 9.000 millones en la Unión Europea**, de los cuales España sería el país que más sufriría esta situación (1.500 millones), seguida de Italia (1.400 millones) y Francia (1.200 millones).

Tomando el escenario más optimista, **la mayor parte del impacto sería en el sector agroalimentario** (en concordancia con los datos de Nature Climate Change, 39% del total del impacto), al que se suman los sectores de energía (22% del total) y agua urbana (9%).

Los tres sectores llevan al mismo lugar: el impacto sobre la oferta de agua dulce. En el primero de los casos por la disponibilidad para irrigación, en el segundo para la generación hidroeléctrica y en el tercero directamente para el consumo humano y animal.

Por tanto, **es urgente diseñar y ejecutar una política de Estado encaminada a corregir la fragilidad** (que no *resiliencia*, término mal traducido y completamente impreciso) de la agricultura y el agua en España ante la extensión de fenómenos climatológicos extremos.

Esto empieza por **enumerar las inversiones públicas y privadas necesarias** en infraestructuras hídricas, coordinación y conexión de mercados y la reconversión de políticas agrícolas que hasta la fecha se han movido en un marco de agricultura casi idílica como se pretendía plantear desde la Comisión Europea con guías políticas como las Estrategias «del campo a la mesa» y «de la biodiversidad».

Es necesario hacer un aprovechamiento intensivo de los recursos que tenemos, empezando por el **sector forestal** (¿por qué el Gobierno Sánchez-Díaz margina a la cogeneración y los biofuels con lo que está pasando?) y terminando por lo que históricamente han sido problemas y que hoy gracias a la tecnología existente son parte de la solución: la **depuración de aguas para obtener agua regenerada** y la gestión de los residuos urbanos.

Por último, otro elemento que no se puede dejar al margen es la gestión de los riesgos en dos vertientes: la **inconsistencia de la política medioambiental con la limpieza de los bosques para evitar incendios** y la reforma de los seguros agrarios.

Un sistema de **seguros agrarios** como el actual que debería haber avanzado más en los últimos años para instrumentar coberturas a precios razonables (esto es, con un grado de apoyo limitado por parte de la Administración).

Entre 1980 y 2017 sólo el 12% de las pérdidas ocasionadas por fenómenos climatológicos extremos estaban aseguradas, teniendo que emplear en reiteradas ocasiones los fondos de contingencia tanto de la Administración Central como de las comunidades autónomas.

Artículo publicado en Prensa

Per a Foment, la indústria agroalimentària i l'agricultura de proximitat són un pilar estratègic per a l'economia de Catalunya i Espanya

L'empresa és el motor del país. L'empresa genera riquesa, benestar social, llocs de treball i dinamitza la societat. Foment és el representant de totes les empreses que formen part del nostre teixit empresarial. Des de la gran empresa a la més petita dels sectors tradicionals, passant per les startups fins a la molt important empresa familiar de Catalunya, formada per milers de pimes en la seva majoria.

Destaquem, en aquestes pàgines, els punts en referència a l'empresa agroalimentària dins el programa de la candidatura d'en Josep Sánchez Llibre per a les recents eleccions de Foment del Treball

Programa
candidatura Josep
Sánchez Llibre
2022-2026

Foment s'oposa a l'ampliació de las ZEPAs i considera prioritari crear un Hub agroalimentari per aconseguir la màxima sobirania agroalimentària

La indústria agroalimentària es un sector emergent i estratègic. És prioritari crear un hub agroalimentari per aconseguir la màxima sobirania agroalimentària.

Tenim un sector agroalimentari potent que ha estat a l'altura en els pitjors moments de la pandèmia. Les xarxes de distribució i de producció no es van col·lapsar perquè són elements sòlids de la nostre activitat econòmica, però la guerra a Ucraïna ha posat damunt la taula que som forts, però que en tenim punts febles. Ucraïna exporta el 15% del total de producció mundial de cereals i la guerra ha provocat un increment de preus i noves relacions internacionals i circumstàncies geopolítiques, com vam alertar i ara alerten els responsables de la UE i dels EUA.

La nova situació requereix una resposta seriosa **convertint Catalunya en un hub agroalimentari al Sud d'Europa** que doni seguretat de subministrament a Catalunya i a Espanya.

Això, és la **sobirania agroalimentària**. Per això, defensem l'**activació del regadiu del Segarra-Garrigues** i la redacció d'estudis ambientals que permetin regar la totalitat de la superfície, i la **modernització del Canal d'Urgell** que faria possible la creació de 87.000 hectàrees de regadiu, impulsaria l'activitat econòmica a cinc comarques i obriria pas a una producció sostenible i respectuosa amb el medi ambient, crearia llocs de treball en la Catalunya interior i afavoriria la instal·lació d'empreses d'innovació i noves tecnologies per obtenir més rendibilitat de les collites.

Hem de convertir la Catalunya interior del XIX en la Catalunya interior del segle XXI. Per fer-ho possible, Espanya i Europa han de posar els peus a terra per garantir el subministrament, reduir la dependència exterior i fer compatible l'agricultura ideal amb l'agricultura real amb mesures per afavorir la productivitat i el rendiment dels cultius.

Foment aposta per potenciar l'agricultura de proximitat però s'hi han de posar les eines adients

El **sector agroalimentari del Baix Llobregat** suposa el 7,2% del PIB comarcal i ha crescut de forma equilibrada amb més tecnificació a les explotacions i amb la introducció de nous cultius.

En aquest sentit, saludem positivament el pacte dels ajuntaments i les organitzacions del sector per impulsar un hub alimentari a la comarca, que faci de revulsiu i garanteixi l'agricultura de proximitat de Barcelona.

Per la qual cosa, **és imprescindible dotar de seguretat jurídica a les inversions, essent una de les prioritats l'actuació al sistema hídric**, a fi i efecte de posar punt i final a les constants inundacions dels terrenys quan es produeixen pluges més o menys considerables.

L'ACA ha d'executar les obres de canalització e infraestructures que són reivindicació del sector i que durant anys no s'han realitzat.

D'altra banda, l'ampliació de la ZEPA obligaria a l'abandonament de l'agricultura d'alta eficiència perquè és impossible mantenir l'activitat amb un règim de protecció que avoca a la ruïna a les empreses del sector amb pèrdues de fins el 30%, la qual cosa implicarà la pèrdua de projectes i inversions.

Per aquests motius, **ens oposem a l'ampliació de la ZEPA perquè compromet la seguretat alimentària de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i perquè la millora del medi ambient no passa per deteriorar la indústria agroalimentària de proximitat.**

No ampliar l'aeroport i l'ampliació de la zona ZEPA són dues mesures que van en contra del futur de Catalunya. El Govern de Catalunya ha de ser valent i encapçalar un dels projectes més emblemàtics dels darrers anys que farien possible una inversió de 1700 milions d'euros i la creació de milers llocs de treball, reordenant el territori sense arruïnar una indústria amb possibilitats de creixement.

Per un Foment més dinàmic i representatiu, líder en la resposta econòmica de Catalunya

La nova Junta de Foment pretén “liderar la resposta econòmica de Catalunya davant la situació geopolítica, fent de Foment un lobby eficaç per defensar la competitivitat de les empreses a Catalunya; a Espanya, a través de la CEOE; i també a la Unió Europea”, ha assegurat Sánchez Llibre.

L'Assemblea General de Foment va ratificar el passat 18 de juliol, l'elecció de **Josep Sánchez Llibre** com a president de la institució, un cop ha estat proclamat per la Mesa Electoral. La candidatura de Sánchez Llibre ha estat l'única presentada en el procés electoral que va culminar amb la ratificació també dels nous vocals de la Junta Directiva.

En paraules de Sánchez Llibre: *"Aquesta ha estat la candidatura de la candidatura de la il·lusió, de la força, de les pimes, dels autònoms, del camp, de les startups, la candidatura de la innovació i de la nova economia, del comerç i del turisme, dels sectors tradicionals de la indústria catalana, dels joves empresaris, la candidatura de l'esport i de la cultura."*

Vicepresidències

La Junta Directiva, reunida immediatament després de l'Assemblea, ha escollit, a proposta del president, com a vicepresidències de l'entitat -a més dels vicepresidents estatutaris com la presidenta de Fepime i els presidents de les principals organitzacions territorials- a (per ordre alfabètic):

Mar Alarcón, Elisabet Cañigueral, Virginia Guinda, Lluís Moreno (president de la Cambra de Contractistes d'Obres de Catalunya), Cinta Pascual (presidenta d'AC-RA), Joan Roget (president de Fedequim), **Baldiri Ros** (president de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre), Ruben Sans (president d'AIJEC) i Miguel Vicente (president de Tech Barcelona).

L'Institut Agrícola adverteix que el pla d'ampliació de la ZEPA del Baix Llobregat provocarà una multa milionària de la CE

- La proposta d'Acord de Govern no dona resposta a allò requerit per la Comissió Europea, la qual continuarà amb l'expedient sancionador, abocant a una multa milionària en els propers mesos.
- Els documents presentats no coincideixen amb els que el Govern va compartir amb els agents implicats en una ronda de converses prèvies i va provocar una situació d'indefensió i d'inseguretat jurídica accentuada.
- No hi ha hagut un consens previ amb el territori ni el que s'ha presentat es basa en un criteri científic i tècnic independent i contrastat.
- L'Institut reivindica la posada en marxa del Hub agroalimentari com a proposta realista i eficaç per donar compliment a allò que exigeix la Comissió Europea.

L'Institut Agrícola considera que estem més a prop avui que abans de ser sancionats per la Comissió Europea després de la proposta d'Acord de Govern per a l'ampliació a 2.300 hectàrees de la zona protegida ZEPA del Baix Llobregat. No resol el procediment obert amb la Comissió Europea, ja que només explicita mesures en referència al punt quart dels punts, mantenint oberts els altres tres, inclosos com a fonamentals a la carta d'emplaçament al Regne d'Espanya.

Amb aquest esborrany d'Acord de Govern sotmès a consulta pública durant només dos mesos (un període insuficient per a un procés d'aquesta complexitat) ens arrisquem que la Comissió Europea sancioni Espanya per no resoldre allò que la carta d'emplaçament ens exigeix. Al mateix temps, però, el Govern continua amb un procés viciat i amb informació enganyosa, ja que el procés d'informació pública està basat en un engany perquè la informació no és la mateixa. De fet, és radicalment diferent tant en matèria d'extensió de la nova ZEPA com també per la demarcació i els territoris afectats.

L'Institut Agrícola manifesta la seva perplexitat davant d'un altre incompliment més de la paraula donada pel Departament d'Acció Climàtica en referència a la resposta necessària al procediment obert per la Comissió Europea davant la greu situació ecològica del Delta del Llobregat. Taint el seu compromís que no hi hauria Acord de Govern per a l'ampliació de la ZEPA fins que no hi hagués un consens mínim entre els agents implicats, [acaba de sotmetre a informació pública en ple mes d'agost una proposta d'Acord de Govern plena de falsedats, manipulacions i llocs comuns](#).

Després d'un exercici notable de reescriure la seva pròpia història que és la de no haver fet res per evitar el deteriorament dels espais naturals, el Departament assenyalava en la proposta d'Acord de Govern com a urgent i sense alternativa aquesta ampliació de la ZEPA, fent-la coincidir amb una ampliació del LIC pel mateix nombre d'hectàrees totals (2.381) i col·locant de manera auxiliar i futurible la definició d'un Pla de Protecció intentant passar com a equivalent al Pla de Gestió obligat per part de les Directives comunitàries i

del qual no se n'ha presentat a informació pública ni una sola línia, ni es pretén que surti ja que s'esmenta explícitament que es redactarà i tramitarà.

En aquest sentit, l'Institut Agrícola denuncia la manca de transparència i l'absència del rigor tècnic mínim en tota la proposta realitzada, a més de la manca de serietat a l'hora d'establir, mitjançant un annex, unes pautes d'ordenació extraordinàriament restrictives i incoherents amb la gestió d'espais protegits que es fan a altres territoris.

El Departament s'ha instal·lat còmodament en la mentida i la manipulació dels espais protegits com a forma de fer política, perjudicant greument els ciutadans que viuen al territori i optant per la fórmula més senzilla i contraproductiva com és ampliar milers d'hectàrees sense control ni aval tècnic independent.

Tristament, els empresaris a Catalunya estem acostumats que es trepitgi el dret a la propietat privada sense embuts. Tot i això, tot té un límit, ja que en aquest cas ni tan sols existeix la més mínima garantia científica que es reverteixi una situació de continu deteriorament que s'arrossega al Delta del Llobregat des de fa més de 20 anys.

Fins i tot, l'ampliació que es planteja és contraproductiva, ja que **la immensa majoria de les hectàrees que es volen protegir no són hàbitat de cap au estepària amenaçada**, ja que no són aiguamolls ni terres on hi hagi cens i condicions per al seu desenvolupament.

Per descomptat, tal com marca la Llei vigent, aquesta institució participarà del procés de consulta pública, manifestant les gravíssimes deficiències i la inseguretat jurídica en què està transcorrent aquest procediment.

**No volem una ZEPA
destinada a arruinar
l'economia del Baix Llobregat**

*Aquesta nota de premsa la van publicar diversos mitjans el passat 23 d'agost:
La Vanguardia, El Periodico, Crónica Global, Agroinformación, El Llobregat, Merca2, Metropoli abierta...*

Baldiri Ros: “Assegurar la sostenibilitat de l’agricultura i l’agroindústria és assegurar el futur de l’alimentació”

L’Institut Agrícola, fundat l’any 1851, és l’associació agrària més antiga d’Espanya i una de les més antigues d’Europa. Una entitat civil amb criteri propi i independent que aglutina la majoria de perfils empresarials agraris de Catalunya, des dels productors i transformadors fins els elaboradors i comercialitzadors, de la micro i petita empresa a la mitjana, gran i multinacional empresa agrària i agroalimentària.

L’Institut acull i defensa la propietat rústega i rural ja que aquesta és un puntal essencial de l’economia agrària i un actiu irrenunciable per a les seves empreses. **Baldiri Ros és el president de l’Institut Agrícola Català de Sant Isidre.**

Qui forma el teixit productiu agroalimentari actualment a Catalunya?

La major part del teixit productiu agroalimentari està format per professionals, microempreses i mitjanes empreses. El 42% de les explotacions agràries tenen una superfície útil inferior a 5 hectàrees, mentre que el 35% estan entre les 5 i les 20 hectàrees.

Davant un sector productor atomitzat, també s'uneix un sector transformador, transportador i distribuïdor de productes alimentaris amb forta implantació de pimes.

En aquest sentit, el nostre principal objectiu és aconseguir no només l'enfortiment econòmic i empresarial de les pimes agroalimentàries, sinó molt especialment que siguin tractores de creixement, innovació, difusió de noves tecnologies i que prestin un servei de qualitat sempre i en tot moment.

Després de la crisi sanitària, quins efectes té ara i pot arribar a tenir la guerra d'Ucraïna?

Rússia i Ucraïna subministren el 28% del blat comercialitzat a nivell mundial, el 29% de l'ordi, el 15% del blat de moro i el 75% de l'oli de gira-sol. També es veuen afectats l'augment dels preus dels fertilitzants i l'energia.

Diria que la invasió russa d'Ucraïna suposa un cop molt dur als plans de la Comissió Europea de convertir la Unió Europea en un "jardí" des del punt de vista agroalimentari, obligant a reposicionar temes com la importació de llavors i cereals de països que utilitzen la modificació genètica de manera massiva, fins a la petició expressa de la representació italiana de suspendre l'entrada en vigor de la nova PAC el 2023, passant per una modificació substancial de l'Estratègia "del camp a la taula", en el marc del Pacte Verd, pel que fa a la promoció de mètodes agro que suposin una reducció substancial dels rendiments per hectàrea dels cultius.

Per això, cal blindar l'actual sobirania productiva en la matèria agroalimentària. Davant les amenaces rellevants en el subministrament de primeres matèries alimentàries importades de tercers països.

Aquest és el cas a què ens enfrontem, enmig d'un conflicte geopolític a gran escala que ens compromet no només el subministrament energètic sinó també una part substancial del subministrament de cereals, ja que el 30% del trànsit internacional passa pel front rus- ucraïnès.

Recentment, l'Institut i Foment del Treball han presentat un pla per convertir Catalunya en el hub agroalimentari del sud d'Europa. En què consisteix?

És un projecte ambiciós, però tremendament necessari, davant un possible desproveïment de productes bàsics en els mercats internacionals, del qual alerten les autoritats europees i espanyoles.

El Hub aporta seguretat jurídica a les inversions a realitzar, innovació per millorar la competitivitat de la indústria agroalimentària de proximitat i facilita la creació de llocs de treball de qualitat, col·locant el Baix Llobregat a l'avantguarda tecnològica aprofitant tots els recursos existents per potenciar el subministrament d'aliments de qualitat amb què reforçar la sobirania productiva de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

En una època de grans incerteses internacionals pels talls de subministraments, la polarització del trànsit de matèries primeres cap a geografies inestables i la crisi inflacionista, obliga a repensar una cosa tan bàsica com l'oferta d'aliments, relocalitzant la indústria transformadora i valorant les produccions locals que pateixen des de fa dècades sengles crisis de rendibilitat.

La indústria agroalimentària i els espais protegits poden coexistir en harmonia?

A dia d'avui no s'ha dissenyat cap sistema mitjançant el qual una indústria agroalimentària dins una zona protegida aconsegueixi ser més competitiva que una indústria situada fora de la zona protegida. Els intents per valoritzar els productes provinents de zona amb indicacions específiques no han tingut mai l'èxit que se'ls hi augurava.

Com exemple, podrien parlar del disseny d'ampliació de l'espai natural protegit del delta del Llobregat, presentat pel Govern, que suposa condemnar al sector agroalimentari a la irrellevància i la ruïna a mitjà termini, ja que la conseqüència pràctica més important que té la ZEPA és congelar l'activitat productiva amb multitud de prohibicions i limitacions per als empresaris agrícoles.

Aquesta figura especial de protecció dels ocells és incompatible amb qualsevol activitat econòmica mínimament tecnificada a causa de les restriccions que imposa, sense que aquestes tinguin un impacte necessàriament negatiu sobre la conservació ambiental.

És necessari cercar noves i millors alternatives per protegir el medi natural sense hipotecar el futur de la indústria agroalimentària.

Arran dels últims focs s'ha parlat molt de la necessitat de gestionar els boscos. Com s'hauria de fer?

El sector forestal sempre ha estat un sector en què hi ha una majoria d'ecologistes o de conservacionistes que pretén que el bosc sigui una cosa inamovible, que no es pugui tocar, la qual cosa vol dir crear ingents quantitats de biomassa perquè es cremi. Cal extreure la biomassa de bosc i cremar-la per a fins energètics.

Avui dia amb unes poblacions per hectàrea molt abundants no es permet tenir una gran qualitat de fusta. Llavors la gestió, què permet? Doncs deixar la població d'arbres necessaris per a una bona gestió i generar productes i subproductes d'alt valor afegit.

Si el bosc està gestionat, la perillositat dels incendis disminueix. Tan important és invertir en prevenció contra incendis com en gestió sostenible. Ara mateix el preu de la fusta està pujant, la qual cosa és un factor important per treure-li un rendiment en lloc de tenir unes masses forestals que no solament no han disminuït amb els anys, sinó que van augmentant.

El dogma que cal deixar els boscos madurar és un error. Es poden deixar mostres per saber com eren en l'antiguitat, però no cal deixar grans masses perquè això, a la fi, és pastura de les flames.

Quins són els principals reptes de futur per a l'Institut?

El compromís de l'Institut Agrícola va més enllà dels seus associats i inclou el conjunt de la societat.

Moltes vegades la visió que es té de l'agricultura queda limitada a les imatges que tenim del món rural o en clau paisatgística. No obstant això, les activitats agrícoles, ramaderes i forestals són un important sector econòmic, com qualsevol altre, que requereix d'una política industrial similar a la de la resta de sectors econòmics.

Des de l'Institut Agrícola reclamem aquest missatge de sector econòmic perquè és important que el conjunt del sector compti amb un sistema legal i regulador estable i que asseguri la seva sostenibilitat econòmica i mediambiental.

És per això que és un orgull tant per mi, com per a l'organització que represento incloure, i d'una manera clara i transparent el concepte agrari i d'indústria agroalimentària dins del perfil de Foment del Treball.

Al final, assegurar la sostenibilitat de l'agricultura i l'agroindústria és assegurar el futur de l'alimentació que, recordem, és el primer mandat de l'Acta fundacional de la Unió Europea.

l'economia agrorural a l'entreforc

**empresa, territoris i
medi ambient**

Lectures recomanades

“Estructura Econòmica d'Espanya”

Ramon Tamames
Antonio Rueda

La publicació, del professor Ramón Tamames i Antonio Rueda, aborda l'evolució de l'economia espanyola durant els últims 60 anys. Un clàssic sobre l'economia espanyola que narra la seva evolució des de 1960 fins a l'actualitat. Es tracta d'una publicació que inclou estadístiques actualitzades i ajustades a la situació política i econòmica de cada moment, amb una atenta mirada a les interrelacions amb l'exterior.

Estructura Econòmica d'Espanya arriba a la seva 26a edició, amb nombroses reimpressions intermèdies. El llibre, que es divideix en cinc parts, s'ha convertit en la primera i permanent referència sobre economia espanyola per més de sis dècades, des de 1960 al 2022. Aquesta obra ha estat i roman com a text bàsic d'ensenyament en pràcticament totes les universitats espanyoles. De manera que, a més dels 40.000 alumnes directes, els dos autors han tingut almenys tres milions de lectors, que d'una forma o una altra van estudiar amb el llibre.

En la presentació de l'edició que va acollir Foment del treball, Tamames va alertar de la situació en declivi de la demografia espanyola, les dificultats del creixement del sector agrari, els límits que presenta el creixement energètic, així com la delicada situació en la qual es troba el sector de la ciència i la innovació. D'altra banda, ha defensat la necessitat de l'actual sistema territorial de Comunitats Autònomes ja que segons ell ha d'estar al servei de la intel·ligència i la racionalitat. “Els polítics els falta visió de conjunt”, ha assegurat, i anima que el llibre pot servir com una “píndola” per a millorar l'economia espanyola.

Per part seva, el coautor de llibre, Antonio Rueda, va destacar els reptes als quals s'enfronta l'economia espanyola i va subratllar els valors de l'empresari com l'esforç i la iniciativa. “Tenim un país amb grans capacitats”, va sentenciar. Rueda també va tenir paraules d'agraïment a l'hora de ressaltar “l'honor” de poder col·laborar amb Ramón Tamames en l'elaboració del llibre.

La primera part del llibre es descriu la problemàtica mediambiental en l'actualitat, parlant de l'escalfament global i del canvi climàtic que s'està vivint a tot el món en aquests últims anys.

En la part segona, s'aborden tems d'indústria, energia i construcció. S'observa la gran mutació del model energètic, des dels combustibles fòssils a les energies renovables, o el retard en la nostra revolució industrial.

La tercera part del llibre parla del creixent procés dels serveis en la composició del PIB, com són els transports, la distribució comercial, o de serveis digitals i d'intel·ligència artificial.

La part quarta ens revela una característica de l'economia espanyola, ja que som un estat molt obert a l'economia mundial en l'intercanvi de multitud de béns i serveis, comparant les balances de pagaments o les inversions estrangeres.

En l'última part del llibre, s'explica el desenvolupament del marc institucional i els canvis en polítiques econòmiques. Tot el que va suposar l'evolució monetària de la pesseta i l'entrada en la moneda comuna de la UE, l'Euro.

El president d'Agbar, Ángel Simón, signa el pròleg i trasllada la importància de comptar amb elements de consens, destacant el coneixement, el rigor científic, les aliances i el treball conjunt com a imprescindibles per a continuar avançant i progressant, en un entorn complex i canviant. “La incertesa actual requereix, més que mai, d'eines per a discernir i donar resposta als desafiaments globals, facilitant la presa de decisions per al progrés conjunt. Aquesta obra, per les guies que facilita, és un exemple d'elles” ha afirmat.

Primera vinya de la península Ibèrica plantada amb ceps de 80 centímetres a l'Alt Penedès

L'ALÇADA DELS TRONCS PERMET ALS VITICULTORS OPTIMITZAR COSTOS DURANT L'ETAPA INICIAL DEL CONREU

Una vinya situada a Sant Sebastià dels Gorgs, al terme municipal d'Avinyonet del Penedès, és la primera de la península Ibèrica en veure créixer ceps plantats amb troncs de 80 centímetres.

Són exemplars que mesuren més del doble que els ceps que es planten habitualment. La iniciativa ha estat del viver Casa Jaume Sabaté – Centre Vitícola del Penedès, que va apostar per introduir-los a l'Alt Penedès replicant experiències vistes a Alemanya, i el viticultor **Albert Valldosera** ha estat el primer en desplegar-ho al camp.

N'ha plantat 12,5 hectàrees, amb un total de 40.000 ceps. El fet que les diferents varietats s'empeltin a 80 centímetres de terra permet optimitzar costos de conreu durant els tres primers anys, ja que el cep es forma més ràpid.

Albert Valldosera i els tècnics viveristes Pol i Enric Regull van aliar-se el passat mes de febrer per plantar 40.000 troncs de cep d'una alçada mai vista abans al Penedès ni enlloc de la península Ibèrica.

Amb les 12,5 hectàrees decidien apostar per un nou tipus de conreu després de diversos estius experimentals en què havien testat els pros i contres dels ceps de 80 centímetres. Al final, els beneficis van fer decantar la balança i aquest estiu la vinya ha fet la seva primera floració.

Pol Regull recorda que els troncs que s'utilitzen habitualment per després empeltar les varietats de raïm mesuren uns 37 centímetres com a molt. Els ceps introduïts ara, en canvi, "broten molt més amunt i no cal esperar que el tronc agafi alçada, sinó que només ha d'agafar forma cap als costats per emparrar-se". Assegura que un cep convencional triga tres anys a formar-se, mentre que els de 80 centímetres en tenen prou amb un parell d'estius.

Al mateix temps, ressalta que l'alçada permet que la planta "tingui més reserves". Això, en anys de sequera com el que estem vivint, dona al cep més capacitat de brotar "amb força".

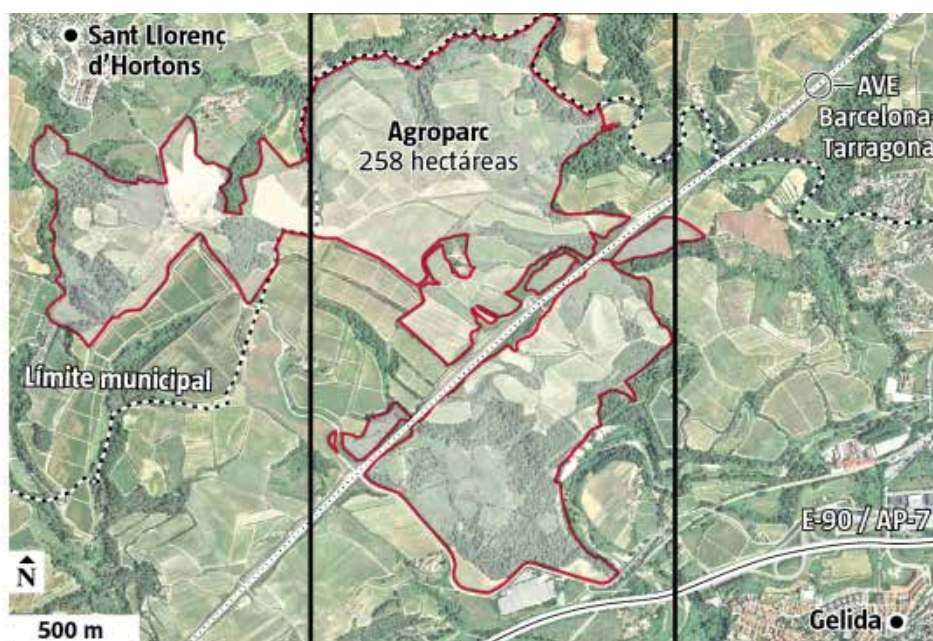
"El fet que les plantes tinguin més reserves també garanteix més èxit en el primer any de floració", recalca Enric Regull, que també assenyala les facilitats que suposa per als treballadors del camp. I és que, el fet de fer els empelts a més alçada, també evita haver de posar protectors contra els atacs dels conills i redueix les possibilitats que apareguin brots a mig tronc.

Al mateix temps, destaca que els ceps més alts són aptes per al conreu ecològic i assenyala que faciliten l'agricultura regenerativa, «ara que sembla que el sector tendeix cap a aquesta pràctica». Valldosera relata que els ceps de tronc més curt tenen tendència a generar arrels secundàries que fan perdre vigor a la planta, "especialment en anys de sequera".

L'Institut Agrícola signa el manifest de suport a l'Agroparc Penedès

Ametller Origen presenta l'Agroparc Penedès, un clúster agroalimentari, sostenible i circular, que integrarà agricultura, ramaderia i agroindústria en un únic espai

Més d'un centenar d'empreses donen suport al projecte de l'agroparc d'Ametller Origen. Tota una demostració de força dels agents econòmics a favor d'aquest projecte que preveu una inversió de 180 milions d'euros entre Gelida i Sant Llorenç d'Hortons.

UN CANVI EN EL MODEL AGROALIMENTARI PER ESDEVENIR UN REFERENT

L'Agroparc Penedès, ubicat a la zona nord de l'Alt Penedès, entre els termes municipals de Gelida i Sant Llorenç d'Hortons, contempla un total de 258 hectàrees.

Respectar el medi ambient, potenciar la mobilitat sostenible, mitigar l'efecte de l'illa de calor, aprofitar les característiques del territori, maximitzar l'eficiència energètica i l'autosuficiència han estat les principals premisses per al disseny de l'Agroparc Penedès, des d'un punt de vista arquitectònic i paisatgístic.

El projecte de construcció de l'Agroparc Penedès mobilitzarà una inversió total de 180 milions d'euros, una activitat productiva valorada en 433 milions d'euros i la creació de més de 3.100 llocs de treball entre directes, indirectes i induïts.

Es tracta d'un projecte de generació de nous coneixements i foment de la transferència dels mateixos, que tindrà també un gran impacte sobre les PIMES, amb el seu efecte d'arrossegament com a tractor de transformació agroalimentària.

UN DISTRICTE AGROINDUSTRIAL QUE ES RETROALIMENTA I AUTOABASTEIX

Un projecte de 258 hectàrees per crear un circuit que disposa de tot el necessari a la cadena de producció. Vinyes, fruiters i hivernacles produeixen els aliments que es comercialitzaran, i també els residus orgànics necessaris per produir energia verda, juntament amb plaques fotovoltaiques, i autoabastir la producció i fins i tot la flota que transporta la mercaderia. Els edificis tindran un balanç energètic positiu i els recursos hídrics cobriran totes les necessitats anuals.

- La companyia vol impulsar un nou sistema de producció agroalimentària que promogui la producció d'aliments d'una major qualitat nutritiva i organolèptica, amb una disminució significativa de la petjada de carboni i hídrica.
- Es tracta d'un projecte vertebrat a través de la tecnologia, present en tots els segments que constitueixen el projecte, amb la utilització de la Metodologia BIM i l'ús de models digitals integrats, de la robòtica col·laborativa, de les tecnologies de producció avançades, dels sistemes de visió basats en intel·ligència artificial per a la verificació d'etiquetes i codis de data o amb les diferents tecnologies relacionades amb el tractament i regeneració de les aigües residuals, amb la gestió de residus i circularitat d'envasos, amb la generació d'energia renovable i amb la mobilitat.
- Ametller Origen vol impulsar també un centre de formació i recerca, amb convenis amb universitats locals i internacionals, per formar els tècnics agrícoles del futur i impulsar la sostenibilitat en el sector agrari.

L'INSTITUT AGRÍCOLA

CATALÀ DE SANT ISIDRE

*Associació d'Empresaris Agraris
des de 1851*

institutagricola.org
xarxanatura2000.com
ladrecera.com